

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол правління
ПрАТ «Експортно-кредитне агентство»

24.02.2023 № 5

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

приватного акціонерного товариства
«Експортно-кредитне агентство»

за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

м. Київ – 2023

Зміст

<i>Організаційна структура та опис діяльності підприємства</i>	3
Мета Товариства	3
Основні завдання Товариства	3
]Види діяльності Товариства	4
Конкурентоспроможність	5
Органи управління Товариства	5
<i>Результати діяльності</i>	6
Виробничі показники	7
Міжнародна діяльність Товариства	8
Фінансові показники	10
Ліквідність та зобов'язання	10
Екологічні аспекти	11
Соціальні аспекти та кадрова політика	12
Ризики	12
Дослідження та інновації	13
Фінансові інвестиції	13
<i>Перспективи розвитку у 2023 році</i>	13

Даний Звіт про управління приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року (далі – Звіт) складений відповідно до вимог статті 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», статті 126 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління», затверджених наказом Міністерства фінансів України від 07.12.2018№ 982.

Організаційна структура та опис діяльності підприємства

Приватне акціонерне товариство «Експортно-кредитне агентство» (далі - ЕКА, Товариство) є експортно-кредитним агентством України, утвореним на виконання Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» (№1792-VIII від 20 грудня 2016 року, надалі – Закон №1792) (назва Закону №1792 в редакції Закону № 2154-IX від 24 березня 2022 року, далі – Закон №2154) за рішенням Кабінету Міністрів України (Постанова №65 від 7 лютого 2018 року «Питання утворення Експортно-кредитного агентства» в редакції Постанови КМУ від 10 вересня 2022 №1009).

ЕКА є юридичною особою, створеною у формі приватного акціонерного товариства, засновником та акціонером якого є держава в особі Кабінету Міністрів України. Управління корпоративними правами у розмірі 100% статутного капіталу ЕКА здійснює Кабінет Міністрів України через уповноважений ним орган управління - Міністерство економіки України.

Початковий статутний капітал ЕКА становить не менш як 2 мільярди гривень.

Дочірні компанії та філіали або інші відокремлені структурні підрозділи відсутні.

Юридична адреса Товариства: 01103, Україна, м. Київ, бульвар Миколи Міхновського (Дружби Народів), 28.

Мета Товариства

Головною метою діяльності ЕКА є стимулювання масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження.

Основні завдання Товариства

Основними завданнями Товариства є:

- захист українських експортерів від ризику неплатежів та фінансових втрат, пов'язаних з виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), шляхом страхування, перестраховування та гарантування;

- впровадження сучасних фінансових технологій у зовнішній торгівлі та механізмів підтримки експорту шляхом страхування, перестраховування та гарантування;
- розвиток експорту товарів (робіт, послуг) українського походження, підвищення конкурентоспроможності товарів (робіт, послуг) українського походження на світових ринках;
- участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;
- співпраця з міжнародними та іноземними фінансовими організаціями, в тому числі для акумуляції міжнародної фінансової допомоги, для забезпечення зростання експорту та економіки України, тощо.

Дієльність Товариства

ЕКА провадить свою діяльність із страхування, перестраховування та надання гарантій відповідно до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» та нормативно-правових актів, прийнятих для реалізації положень зазначеного закону, статуту ЕКА, внутрішніх документів Товариства, що включає такі види діяльності:

- 1) страхування та перестраховування експортних кредитів;
- 2) страхування та перестраховування факторингу;
- 3) страхування та перестраховування зовнішньоекономічних договорів (контрактів);
- 4) страхування та перестраховування прямих інвестицій з України;
- 5) страхування та перестраховування акредитивів;
- 6) страхування та перестраховування договірних банківських гарантій;
- 7) надання зустрічних гарантій банкам українських експортерів;
- 8) участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;
- 9) консультаційна діяльність;
- 10) інші види діяльності із страхування та перестраховування, що не суперечать меті діяльності товариства.

На ЕКА не поширюються вимоги Закону України "Про управління об'єктами державної власності" щодо обов'язкової виплати дивідендів.

Конкурентоспроможність

Закон №1792 - не запроваджує виключності послуг, які надаються Товариством, окрім надання послуг з державною підтримкою.

Разом з тим, конкурентами Товариства надалі є:

- страхові компанії, що здійснюють страхування торгових кредитів (дебіторської заборгованості) українських експортерів;

- програма надання державних гарантій на портфельній основі, що здійснюється на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. №723 «Деякі питання надання державних гарантій на портфельній основі»;

- інші програми надання фінансових інструментів на портфельній основі (Європейського Інвестиційного Банку, Європейського Інвестиційного Фонду).

Органи управління Товариства

Органами управління Товариства у 2022 році були:

- загальні збори акціонерів;
- наглядова рада;
- правління;
- ревізійна комісія.

Загальні збори акціонерів є вищим органом управління ЕКА, які здійснюють свою діяльність у порядку, визначеному законодавством України та статутом ЕКА. Повноваження загальних зборів Товариства покладаються на уповноважений орган управління – Міністерство економіки України.

Наглядова рада ЕКА є органом, що здійснює захист прав акціонерів товариства і в межах компетенції контролює та регулює діяльність правління ЕКА.

Протягом 2022 року наглядова рада не була обрана, функції наглядової ради виконували загальні збори відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства».

Правління є постійно діючим колегіальним виконавчим органом Товариства, що здійснює керівництво поточною діяльністю та несе відповідальність за ефективність його роботи.

Протягом звітного періоду відбувалися зміни у складі правління, були призначені фахівці відповідного рівня та з досвідом роботи у фінансовій сфері.

Ревізійна комісія протягом 2022 року не обиралась.

З 07 січня 2023 року вводяться зміни Законом України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» № 2154-IX від 24 березня 2022 року до структури органів управління Товариством.

При здійсненні своєї господарської діяльності Товариства керується наступними цінностями: сучасність, експертність, прозорість, клієнтоорієнтованість та відповідальність.

Результати діяльності

Після 24 лютого 2022 року постала необхідність перебудови роботи Товариства в умовах широкомасштабного російського вторгнення та запровадження воєнного стану.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності впродовж року стали кампанії інформування експортерів про продукти ЕКА та їх практичне застосування для потреб національного виробника. Протягом короткого часу Товариство налагодило комунікацію з державними органами влади (центральні органи та місцеве самоврядування), міжнародними та внутрішніми партнерами, учасниками зовнішньоекономічного ринку з метою підтримки інформаційного забезпечення, розширення програм фінансування. Вищезазначені заходи посприяли оперативному трансформуванню ЕКА в дієвий інструмент підтримки економіки під час війни, а саме:

- розширено перелік товарів, експорт яких може бути підтриманий ЕКА;

- Постановою Правління Національного банку України №95 від 09 травня 2022 року про внесення змін до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України № 351 від 30 червня 2016 року, визначено, що гарантії/договори страхування Товариства є прийнятним видом забезпечення із коефіцієнтом ліквідності забезпечення 0,85 та визначено критерії та умови, за яких гарантії/договори страхування Товариства є прийнятними;

- Постановою КМУ від 18.03.2022 №312 дозволено комбінувати отримання ресурсу через Фонд розвитку підприємництва у межах програми «Доступні кредити 5-7-9%» та договори страхування ЕКА.

Досягненнями ЕКА у 2022 році є:

- підтримка нового несировинного українського експорту на суму 3,127 мільярда гривень;

- 98,6% підтриманого об'єму було досягнуто через надані експортні кредити банками-партнерами ЕКА: АТ Ощадбанк, АТ Укргазбанк, АТ Укрексімбанк;

- завдяки страхуванню експортних кредитів в ЕКА банки надали передекспортного фінансування без застави майна на суму в понад чверть мільярда гривень (274,212 мільйона гривень);

- проведення загальнонаціональної кампанії інформування експортерів про продукти ЕКА, яку ми проводили за підтримки Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України»;

- безпосередньо ЕКА застрахувало зовнішньоекономічні договори, загальна сума експортної виручки за якими становила 45,365 мільйона гривень.

Кожна гривня страхової відповідальності ЕКА у 2022 році забезпечила державі 12,63 гривні надходження експортної виручки.

Розпочато побудову екосистеми підтримки експортерів спільно з Програмою USAID "Конкурентоспроможна економіка України", Офісом з розвитку експорту та підприємництва, Торгово-промисловою палатою України, яку буде продовжено у наступному році.

Підсумком активної діяльності ЕКА у 2022 року стало проведення Export Credit Forum 2022 (08 грудня 2022 року), який став першим в Україні Форумом присвяченим тематиці фінансових інструментів підтримки експорту.

Виробничі показники

Товариство реалізує свої основні завдання самостійно, а також у співпраці з банками (не конкуруючи з ними), асоціаціями, спілками, федераціями, іншими експортно-кредитними агентствами та враховує у своїй діяльності практики та рекомендації Організації Економічного розвитку та співробітництва (далі - ОЕСР), Міжнародного союзу страховиків кредитів та інвестицій (далі - Бернський союз), Європейської комісії.

У 2022 році укладено 12 договорів страхування з 8 контрагентами, у тому числі:

- за продуктом «Портфельне страхування експортних кредитів» - 5 договорів (5 контрагентів, підтримано 31 виробниче підприємство);

- за продуктом «Страхування експортних кредитів» - 2 договори (2 контрагентів),

- за продуктом «Страхування зовнішньоекономічних договорів» - 5 договорів (3 контрагенти).

Товариством підтримано експорт до 18 країн, у тому числі: Австралія, Австрія, Болгарія, Китай, Данія, Естонія, Франція, Німеччина, Угорщина, Латвія, Литва, Молдова, Нігерія, Польща, Румунія, Туреччина, Великобританія, Узбекистан.

Загальний обсяг отриманих страхових платежів становить 2 564 837,52 гривень. Станом на 31 грудня 2022 року відповідальність Товариства становила 247 304 750,05 гривень.

Завдяки підтримці Товариства, очікується реалізація зовнішньоекономічних договорів (обсяг підтриманого експорту) на загальну суму 3 175 886 287,20 гривень.

Міжнародна діяльність Товариства

У зв'язку з воєнним вторгненням Російської Федерації на територію України 24 лютого 2022 року та воєнними діями, що охопили всю країну, керівництвом ЕКА було прийнято рішення звернутися до усіх країн - членів Бернського Союзу, керівних органів Бернського Союзу та ОЕСР з метою призупинення членства російського та білоруського експортно-кредитних агентств (EXIAR та Белексімгарант відповідно) у зазначених вище спілках та зниження категорії рейтингу цих агентств до найбільш ризикових. Відповідно, було підготовлено 80 листів-звернень і проведена переговорна робота з відповідальним посадовими особами. В результаті зазначених дій членство російського та білоруського експортно-кредитних агентств в Бернському Союзі було призупинено, і вони були віднесені до найбільш ризикової категорії рейтингу ОЕСР, що робить доступ для фінансування для фінансових установ Росії та Білорусі найбільш дорогим.

У жовтні 2022 було розірвано Меморандум про співпрацю між Товариством та білоруським експортно-кредитним агентством «Белексімгарант», що діяв з 2019 р.

Керівники Товариства взяли участь в режимі онлайн у Весняних щорічних зборів Бернського Союзу у Стамбулі, Туреччина, 9-12 травня 2022 р., на яких за результатами голосування Товариство набуло статусу Члена-спостерігача Бернського союзу.

07-11 листопада 2022 року на Щорічних загальних зборах Бернського союзу (м. Кігалі, Руанда) ЕКА вперше було представлено як Члена-спостерігача Бернського союзу.

У червні 2022 р. (10.06.2022) було підписано Протокол про співпрацю між Кімонікс Інтернешнл Інк./ Програмою Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Конкурентоспроможна економіка України» та ЕКА. В рамках співпраці спільно з USAID та з метою

інформування вітчизняних виробників організовано низку круглих столів та конференцій в обласних центрах України спільно з обласними військовими адміністраціями у Львові, Івано-Франківську, Рівному, Полтаві, Луцьку, Ужгороді, Хмельницькому, Вінниці, Тернополі, Чернівцях, Сумах, Черкасах, Чернігові, Житомирі, Дніпрі.

З 10 жовтня 2022 Товариство отримало доступ до інформаційної бази міжнародної страхової компанії COFACE (ліцензована інтернет-платформа ICON) за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України». Це стало можливим завдяки підписанню тристороннього Договору про надання доступу до інформаційних продуктів та послуг між COFACE POLAND SERVICES, Кімонікс Інтернешнл Інк. та Товариством. Доступ до платформи ICON дозволив ЕКА більш ґрунтовно перевіряти надійність та платоспроможність іноземних покупців українських товарів, робіт та послуг, експорт яких Товариство страхує, шляхом замовлення кредитних висновків, моніторингових висновків щодо кредитоспроможності та ризиковості країн та конкретних контрагентів.

В рамках підтримки ЕКА з боку Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» стала доступна опція автоматичної перевірки можливості підтримати експорт конкретного товару. Результат перевірки показує підприємцю, чи може він розраховувати на підтримку агентства у своїй експортній діяльності.

У 2022 році були підписані міжнародні угоди з іноземними партнерами:

- Меморандум про взаєморозуміння з Хорватським банком реконструкції та розвитку HBOR;

- Меморандум про взаєморозуміння з EXIMBANKA SR (Export-Import Bank of the Slovak Republic) (Словацька Республіка).

В рамках співпраці з Бернським союзом було:

- забезпечено підготовку звітності Товариства за 1 півріччя відповідно до наданих форм. Звітність надано у серпні 2022;

- проведено онлайн конференцію 13 вересня 2022 на тему «Відбудова економіки України – погляд ЕКА»;

- взято участь у форматі онлайн у конференції молодих спеціалістів сфери страхування експортних кредитів 07 грудня 2022.

Проведено низку зустрічей у форматі онлайн з EULER Hermes з метою обговорення перспектив співпраці.

Розпочато переговори з представниками компанії Tinubu (розробник онлайн рішень для експортно-страхових агенцій у сфері страхування кредитів), з представниками SID (Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Любляна) – державним банком розвитку та

експорту Словенії, Болгарським експортно-кредитним агентством (BAEZ), NEXI (Nippon Export and Investment Insurance, державним експортно-кредитним агентством Японії), UKEF (державним експортно-кредитним агентством Об'єднаного Королівства).

Фінансові показники

За даними річної фінансової звітності за 2022 рік Товариство отримало чистий прибуток у розмірі 68 168 тис грн. Цей показник на 2 068 тис грн більше прибутку попереднього 2021 (66 100 тис грн) року. Перш за все, такому зростанню сприяло нарахування Товариством доходу за поточними фінансовими інвестиціями (купонний дохід по ОВДП), особливо за отриманими в оплату додаткової емісії акцій Товариства облігацій внутрішнього державного боргу у сумі 1 800 000 000 гривень.

Ліквідність та зобов'язання

Фінансовий стан Товариства залежить від результатів господарської діяльності. Через агресію росії українська економіка зазнала найбільших втрат за часів своєї незалежності. За оцінкою Міністерства економіки, ВВП України у 2022 році скоротився на 32% при відносно помірній інфляції, яка не перевищила 30%. Справжнім здобутком цього року для українського бізнесу стали швидка адаптація, гнучкість та некрихкість. Завдяки злагодженій роботі Уряду та приватного бізнесу, а також завдяки допомозі західних партнерів вдалось швидко взяти економічну ситуацію під контроль і перелаштувати її відповідно до умов. Товариство за звітний рік в повному обсязі виконувало свої фінансові зобов'язання перед працівниками, вітчизняними та міжнародними контрагентами та державою.

Основний ризик ліквідності, що може виникнути у Товаристві, пов'язаний з щоденним забезпеченням наявності грошових ресурсів для врегулювання збитків, понесеним за страховими договорами. Товариство здійснює управління своєю ліквідністю шляхом ретельного моніторингу запланованих платежів у рахунок очікуваних страхових виплат, а також вибуття грошових коштів внаслідок повсякденної діяльності.

Правління щомісячно аналізує прогнози грошових потоків ЕКА, а управління потребами ліквідності здійснюється за допомогою як короткострокових, так і довгострокових прогнозів. Керівництво ЕКА вважає, що доступні очікувані операційні грошові потоки достатні для фінансування поточних операцій Товариства.

Додатково, з метою забезпечення ліквідності, Товариство дотримується контролю витрат, у тому числі відповідно до фінансового плану Товариства¹, та використовує інші можливості її поліпшення.

Товариство протягом 2022 року розміщувало вільні кошти в межах суми внеску грошових коштів власника Товариства до статутного капіталу, на вкладних (депозитних) рахунках у державних та системно-важливих банках з метою збереження їх вартості у часі та для покриття витрат на ведення господарської діяльності доходами за такими вкладними рахунками.

Враховуючі наданням Товариством страхових послуг та зважаючи на умови договорів страхування, що діяли на 31.12.2022р, про надання повідомлення страхувальником (вигодонабувачем) про подію, що настала на дату розрахунку та має ознаки страхового випадку у паперовому вигляді, Товариство не отримало таких повідомлень на дату затвердження річної фінансової звітності за 2022 рік, та у Товариства немає інформації про такі події (незаявлені вимоги).

Екологічні аспекти

Товариство декларує, що невід'ємною умовою сталого економічного та соціального розвитку України є охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини.

ЕКА турбується про захист навколишнього середовища та здійснює свою діяльність таким чином, щоб не призводити до нанесення прямих або опосередкованих збитків навколишньому природному середовищу.

Приймаючи до уваги, що Товариство не є виробничим підприємством, то, відповідно, не має прямих екологічних аспектів.

Товариство підтримує концепцію створення «зеленого офісу» та забезпечує здійснення організаційних дій і поведінкових звичок, що складаються з мотиваційних та технічних заходів, що покликані допомагати працівникам дбайливо ставитися до ресурсів офісу, підвищувати корпоративну культуру.

¹ Відповідно до пункту 3 статті 89 Господарського Кодексу України, Наказ Міністерство економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки» від 02.03.2015 №205.

Соціальні аспекти та кадрова політика

Станом на 31.12.2022 рік чисельність персоналу Товариства становила 33 працівників, з них 20 жінок та 13 чоловіків. Середня облікова чисельність працівників за 2022 рік становила -31 працівник.

Однією з гарантій захисту інтересів і прав працівників Товариства є Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» від 05 травня 2021 р, який містить положення про оплату праці, соціальні пільги і зобов'язання у сфері охорони праці та навчання персоналу.

Протягом звітного періоду заробітна плата працівникам Товариства виплачувалась у терміни, встановлені законодавством України, затримки у виплаті зарплати та інших нарахувань – відсутні.

Кадрова політика Товариства забезпечує рівні можливості працевлаштування. Підбір працівників на вакантні посади здійснюється шляхом вибору кандидатів з числа претендентів за результатами інтерв'ю, в процесі якого виконується аналіз відповідності кандидата кваліфікаційним вимогам до посади.

Протягом 2022 року навчання та підвищення кваліфікації пройшло 5 працівників у спеціалізованих навчальних центрах.

Протягом 2022 року проводилась планова та позапланова робота з охорони праці і професійного здоров'я серед працівників Товариства, що була спрямована на поліпшення умов праці та забезпечення безпечної праці.

Взаємовідносини між працівниками Товариства, незалежно від займаної посади або сфери діяльності, будуються на принципах взаємної поваги та взаємодопомоги, відкритості та доброзичливості, командної роботи та орієнтації на співпрацю.

Ризики

Товариство визнає важливість ефективного управління ризиками.

Статутом Товариства визначаються виключні компетенції органів управління, реалізація яких забезпечує ефективну систему управління, в тому числі ризиками на яка наражається Товариство.

Основними завданнями в діяльності Товариства в частині управління ризиками є уникнення і мінімізація ризиків, пом'якшення їх наслідків, зменшення вразливості Товариства до них.

Управління ризиками спрямоване на зменшення непередбачуваності фінансових ризиків та негативного впливу на фінансові результати Товариства.

Основною господарською діяльністю Товариства було надання послуг, які забезпечували підтримку експорту України у 2022 році, із страхування кредитів для забезпечення виконання зовнішньоекономічних договорів та страхування зовнішньоекономічних договорів від комерційних та некомерційних ризиків.

У Товаристві затверджені внутрішні нормативні документи які визначають методи, інструменти та процедури оцінки контрагентів, ризику виконання зобов'язань яких застраховано Товариством (комерційних та некомерційних ризиків), що є частиною системи ефективного управління ризиками.

Так у 2023 році Товариство продовжить роботи по вдосконаленню системи управління ризиками, що знайде своє відображення у внутрішніх нормативних документах, які будуть визначати основні принципи, методи, підходи для управління ризиками в Товаристві.

Дослідження та інновації

ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» не здійснює діяльність у сфері досліджень та інновацій.

Фінансові інвестиції

Інформація про фінансові інвестиції ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» відображається у фінансовій звітності.

Перспективи розвитку у 2023 році

Головною стратегічною метою Товариства на 2023 рік є всебічна підтримка максимальної кількості українських експортерів.

Основними напрямками у 2023 році є:

1) Приведення діяльності ЕКА до вимог державного регулювання та нагляду Національного банку України з урахуванням особливостей, установлених Законом №2154;

2) Забезпечення включення ЕКА до Державного реєстру фінансових установ, отримання відповідної ліцензії - ліцензії на здійснення діяльності ЕКА;

3) Розширення співпраці з банками, профільними асоціаціями виробників (постачальників), іншими організаціями та спілками;

4) Розбудова екосистеми підтримки експортерів спільно з Програмою USAID "Конкурентоспроможна економіка України", Офісом з розвитку експорту та підприємництва, Торгово-промисловою палатою України, тощо;

5) В рамках Програми «Конкурентоспроможна економіка України» з USAID отримання експертної підтримки щодо розробки та впровадження фінансового продукту страхування експортного факторингу відповідно до вимог законодавства та з урахуванням найкращих світових практик.

6) Вихід на новий ступінь у співпраці з Бернським союзом, в частині налагоджування двосторонніх відносин з його членами.

7) Розширення міжнародного співробітництва, зокрема укладання меморандумів про взаєморозуміння з SID (Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Любляна) – державним банком розвитку та експорту Словенії, NEXI (Nippon Export and Investment Insurance, державним експортно-кредитним агентством Японії), EULER HERMES, державним експортно-кредитним агентством Німеччини.

Реалізація Стратегічного плану розвитку Товариства (у разі його затвердження) забезпечить активізацію підтримки українського експорту, стимулювання експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження та сприятиме збільшенню кількості українських експортерів та їх конкурентоспроможності.

В.о. голови правління

Руслан ГАШЕВ

